

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/3137 -

Dato
05.05.2020

Svar på spørsmål nr. 1424 fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust - Hvor mye må friinntekten for petroleumssektoren reduseres for å kompensere for statens økte kostnader som følge av forslaget

Jeg viser til brev 27. april 2020 fra Stortingets president vedlagt følgende spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust:

Dersom forslaget fra Norsk Olje og gass skulle få flertall, hvor mye må friinntekten for petroleumssektoren reduseres for å kompensere for statens økte kostnader som følge av forslaget?

Begrunnelse:

I budsjettspørsmål 25 fra FrP datert 30.03.2020 svarer Finansdepartementet på et spørsmål fra FrP at å midlertidig legge om petroleumsskatteregimet til direkte utgiftsføring innebærer en påløpt kostnad i 2020 på 82 mrd. kroner og i 2021 på 54 mrd. kroner. Det langsiktige provenytapet som er hhv. 1,8 og 1,6 mrd. kr. (Kilde: <https://www.statsbudsjettet.no/Statsbudsjettet-2020/Sporsmal-knyttet-til-korona-tiltak/Skatteravgifter/Fremskrittspartiet25/?query=SD%c3%98E&parti=&sort=date&all=true#hopp95991>)

Svaret avviker noe fra ønsket til fra Norsk olje og gass, NHO og LO, som sier at nåverdien av kontantstrømmen skal utgiftsføres direkte, ikke hele investeringsbeløpet. Ber om at svaret oppdateres med en «litt mindre» utgiftsføring, iht. til et naturlig valg av diskonteringsrente. Dersom forslaget fremdeles ikke er provenynøytralt, eller fremdeles innebærer risiko for mindre handlingsrom i budsjettene på sikt gjennom tapt avkastning fra SPU, bes departementet legge fram hvilke justeringer på andre elementer i petroleumsskatten som kan gjøre forslaget hhv. provenynøytralt og skattemessig nøytralt.

Svar:

For beskrivelse av dagens skattesystem vises det til tidligere svar på spørsmål 25 til Prop. 67 S (2019-2020) fra finanskomiteen/FrPs fraksjon av 27. mars 2020, der lignende endringer i petroleumsskattesystemet ble vurdert.

Forslaget til Norsk olje og gass (Norog) avviker noe fra fortolkningen som ble lagt til grunn i svaret til FrP. Det ble senere klart at forslaget fra Norog innebærer å diskontere fremtidige avskrivninger med risikofri rente og utgiftsføre dem umiddelbart i både ordinær selskapsskatt og særskatt, samtidig som friinntekten diskonteres med risikofri rente og utgiftsføres umiddelbart i særskatten. Fradragssrammen for rentekostnader i petroleumsvirksomheten er knyttet til skattemessig gjenstående verdi. Investeringer som omfattes av forslaget til umiddelbar utgiftsføring, vil ikke ha gjenstående skattemessig verdi og dermed heller ikke rentefradrag. Det er tatt hensyn til bortfallet av rentefradraget i provenyberegningene. Beregningsteknisk er det brukt samme nivå på risikofri rente som ved beregning av skatteutgiften i Nasjonalbudsjettet 2020.

Med disse forutsetningene ville Norogs forslag innebære:

- Umiddelbar utgiftsføring av 95,3 pst. av investeringskostnaden i ordinær selskapsskatt og i særskatt.
- Umiddelbart fradrag for friinntekt på 20,2 pst. av investeringskostnaden i særskatt.
- Årlig utbetaling av skatteverdien av underskudd i ordinær skatt og særskatt.

Departementet har ikke grunnlag for å anslå effektene av Norogs forslag for prosjektinvesteringer etter 2021. Beregningsmessig er det derfor bare tatt hensyn til investeringer pådratt f.o.m. 1. januar 2020 t.o.m. 31. desember 2021 og utbetaling av underskudd for disse to årene. Videre er det lagt til grunn at investeringene i overgangsordningen til friinntektsendringen i 2013 ikke omfattes av endringen. Norogs forslag er mer omfattende enn dette, og anslagene vil derfor undervurdere provenyeffekten, særlig for årene etter 2021. Det er tatt utgangspunkt i investeringsanslagene til Nasjonalbudsjett 2020, og det kan avvike fra hva en i dag kan forvente av investeringer i 2020 og 2021. Videre er beregningene statiske og tar ikke hensyn til at forslaget kan ha atferdsvirkninger, herunder påvirke selskapenes investeringer. Provenyanslagene er derfor usikre og må tolkes med varsomhet.

Omleggingen vil medføre et stort provenytap de to første årene med direkte utgiftsføring og deretter en provenyøkning når fremtidige avskrivninger, friinntekt og rentefradrag faller bort, gitt uendret investeringsatferd. Påløpt og bokført provenyvirkning fremgår av tabell 1. For å illustrere den langsiktige virkningen av forslaget er det i siste kolonne i tabell 1 anslått provenyøkningen over tid, målt i nåverdi ved risikofri rente, knyttet til investeringer pådratt i 2020 og 2021. Selskapenes andel av investeringskostnaden etter skatt ville økt fra 12 til 14 pst. av investeringskostnaden som følge av bortfall av rentefradraget.

Tabell 1: Anslått provenyendring av Norogs forslag om forserte fradrag og utbetaling av skatteverdien av underskudd for årene 2020 og 2021, sammenlignet med vedtatt budsjett for 2020. Dette inkluderer ikke effekten av den delen av Norogs forslag som strekker seg utover 2021. Mill. løpende kroner

	Påløpt	Bokført	Nåverdi av proveny over tid (ved risikofri rente)
2020	-85 000	-42 500	2 700
2021	-55 000	-70 000	2 400

Representanten stiller spørsmål ved hvilke andre justeringer som kan gjøre forslaget provenynøytralt over tid. En oppjustering av friinntekten med 4,3 prosentenheter, sammenlignet med Norogs forslag, ville anslagsvis gjort forslaget provenynøytralt over tid, målt som nåverdi med risikofri rente. Selskapenes investeringsandel etter skatt ville da vært uendret på 12 pst. og skatteutgiften knyttet til petroleumsskatten ville vært uendret.

Selskapene oppgir at de verdsetter fremtidige skattefradrag forskjellig fra staten. Selv om skattefradragene er sikre, verdsetter de fradragene med et høyt avkastningskrav. Da vil Norogs forslag fremstå som en skattelette for selskapene og bedre etter-skatt lønnsomheten i investeringene.

Statens inntekter fra SDØE samt skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten inngår i kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten som i sin helhet overføres til Statens pensjonsfond utland (SPU). Ved fortsatt lav oljepris i 2020 vil forslaget trolig føre til negativ petroleumsskatt som vil redusere kontantstrømmen til SPU. Provenytapet som følger av forslaget, påvirker ikke det oljekorrigerede budsjettet for 2020, men endringene vil påvirke når skattene overføres til SPU.

Med hilsen

Jan Tore Sanner